

УДК 811.111:378.147

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-2-44>

Марія БІЛОКОПИТОВА,
orcid.org/0000-0003-3817-245X
викладач кафедри іноземних мов
Університету імені Альфреда Нобеля
(Дніпро, Україна) bilokopytova.m@duan.edu.ua

Карина ОСТРОВСЬКА,
orcid.org/0009-0008-6749-5374
викладач кафедри іноземних мов
Університету імені Альфреда Нобеля
(Дніпро, Україна) ostrovaska.k@duan.edu.ua

РОЛЬ МОТИВАЦІЇ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті досліджуються різні фактори, що впливають на мотивацію в контексті вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей. Робиться спроба визначити стратегії та методики, які можуть підвищити мотивацію студентів немовних спеціальностей до ефективного вивчення англійської мови. Стаття згадується у ключову роль, яку відіграє мотивація в контексті вивчення англійської мови (L2) студентами, які не є лінгвістами. Досліджується дихотомія між інтегративною та інструментальною мотивацією, підкреслюючи їхній різний вплив на рівень володіння англійською мовою та зацікавленість у її вивченні. Інтегративна мотивація стосується внутрішнього бажання студентів інтегруватися та асимілюватися з культурою англомовної спільноти. Цей тип мотивації часто впливає з інтересу до формування значущих зв'язків, розуміння культурних нюансів і досягнення почуття приналежності до L2-спільноти. У статті висловлюється припущення, що студенти, які керуються інтегративною мотивацією, швидше за все, досягнуть вищого рівня володіння мовою і продемонструють більшу наполегливість у навчанні. На противагу цьому, інструментальна мотивація характеризується практичною користю та відчутною винагородою, яку може забезпечити вивчення англійської мови. Для студентів немовних спеціальностей це часто включає кращі кар'єрні перспективи, вищу академічну успішність та покращення навичок глобальної комунікації. У статті підкреслюється, що хоча інструментальна мотивація може ефективно спонукати студентів до досягнення конкретних цілей вивчення мови, вона не завжди може сприяти глибокому і тривалому залученню до мови. У статті підкреслюється, що розуміння та використання ролі мотивації, як інтегративної, так і інструментальної, має вирішальне значення у викладанні англійської мови студентам немовних спеціальностей. Створюючи мотивуюче навчальне середовище, викладачі можуть значно покращити засвоєння студентами мови та їхню довготривалу зацікавленість англійською мовою. Ідеї, викладені в статті, є цінним ресурсом для викладачів, які прагнуть підвищити ефективність своїх практик викладання англійської мови.

Ключові слова: мотивація, інтегративна мотивація, інструментальна мотивація, зовнішня мотивація, внутрішня мотивація, навчання англійській мові, англійська мова, L2.

Mariia BILOKOPYTOVA,
orcid.org/0000-0003-3817-245X
Lecturer at the Department of Foreign Languages
Alfred Nobel University
(Dnipro, Ukraine) bilokopytova.m@duan.edu.ua

Karyna OSTROVSKA,
orcid.org/0009-0008-6749-5374
Lecturer at the Department of Foreign Languages
Alfred Nobel University
(Dnipro, Ukraine) ostrovaska.k@duan.edu.ua

THE ROLE OF MOTIVATION IN TEACHING ENGLISH TO STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALITIES

The article examines various factors that influence motivation in the context of English language learning by non-native speakers. An attempt is made to identify strategies and techniques that can increase the motivation of non-native speakers

to learn English effectively. The article delves into the key role played by motivation in the context of learning English (L2) by non-language students. The dichotomy between integrative and instrumental motivation is explored, emphasising their different impact on English language proficiency and interest in learning English. Integrative motivation refers to students' intrinsic desire to integrate and assimilate into the culture of the English-speaking community. This type of motivation often stems from an interest in forming meaningful connections, understanding cultural nuances, and achieving a sense of belonging to the L2 community. The paper suggests that students who are motivated by integrative motivation are likely to achieve higher levels of language proficiency and demonstrate greater persistence in their learning. In contrast, instrumental motivation is characterised by the practical benefits and tangible rewards that English language learning can provide. For students of non-language majors, this often includes better career prospects, higher academic performance, and improved global communication skills. The article emphasises that although instrumental motivation can effectively motivate students to achieve specific language learning goals, it may not always promote deep and lasting engagement with the language. The article emphasises that understanding and utilising the role of motivation, both integrative and instrumental, is crucial in teaching English to non-native speakers. By creating a motivating learning environment, teachers can significantly improve students' language acquisition and long-term interest in English. The ideas presented in this article are a valuable resource for teachers who want to improve the effectiveness of their English language teaching practices.

Key words: motivation, integrative motivation, instrumental motivation, internal motivation, external motivation, English language learning, English language, L2.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому світі володіння англійською мовою все частіше визнається критично важливою навичкою для професійного успіху та академічного просування у будь-якій галузі, оскільки світ стає все більш взаємопов'язаним, і таким чином вміння ефективно спілкуватися англійською мовою залишається безцінною навичкою. Мотивація вважається важливим фактором успіху у вивченні мови. Однак мотивація студентів нелінгвістичних спеціальностей, таких як менеджмент, маркетинг, підприємництво та ін., до вивчення англійської мови може становити значний виклик. На відміну від студентів, які спеціалізуються на філології, здобувачам з нелінгвістичних напрямків часто бракує внутрішнього інтересу до вивчення мови: вони розглядають англійську як другорядну вимогу, а не як основний фокус свого академічного та професійного розвитку. Такий брак мотивації може призвести до низької активності та неоптимальних результатів навчання. Проблема ускладнюється тим, що традиційні методи викладання можуть не відповідати специфічним потребам та інтересам таких студентів, що призводить до розриву між підходом до викладання та очікуваннями і цілями здобувачів. Розуміння та розвиток мотивації є важливим для ефективної мовної освіти, оскільки вмотивовані студенти з більшою ймовірністю братимуть активну участь у навчальній діяльності, наполегливо долатимуть труднощі та досягатимуть вищих рівнів володіння мовою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні мотивація стала невід'ємною частиною успішного вивчення будь-якої мови, таким чином інформація нижче має виправдане відношення, зокрема, й до англійської. Багато дослідників давали визначення терміну «мотивація». Узагаль-

нюючи: він означає причину дії, бажання виконати завдання.

Сноумен, Маккаун і Біхлер (Snowman, McCown, Biehler, 2012:406) визначають мотивацію як готовність людини «витратити певну кількість зусиль для досягнення певної мети за певних обставин». За Брофі (Brophy, 2004:3) у навчанні в аудиторії мотивація вказує на «ступінь, якому студенти приділяють увагу та вкладають зусилля під час різних занять... мотивація ґрунтується на суб'єктивному досвіді студентів, особливо пов'язаному з їхнім бажанням займатися навчальною діяльністю та причинами, що спонукають їх до цього».

Визначення мотивації саме щодо вивчення іноземної мови надав дослідник мотиваційних процесів Джеймс Гарднер. Гарднер (Gardner, 1985:10) вважає, що у вивченні іноземної мови мотивація – це «поєднання зусиль плюс бажання досягти мети вивчення мови». На його думку, мотивація до вивчення іноземної мови має три елементи: прагнення, зусилля та результат, що означає, що вмотивований студент, у якого англійська мова не є першою (далі L2: second language student), буде прагнути вивчати цільову мову і досягне чогось в результаті докладених зусиль.

Гарднер та його колеги присвятили мотивації низку робіт. Ці праці характеризують певну концептуалізацію мотивації. Згідно з Гарднером (1985), існує два основних типи мотивації: інтегративна та інструментальна. За визначенням Гарднера, інтегративність є одним з двох основних факторів, що впливають на загальну мотивацію. Це складний конструкт, який відображає зацікавленість у вивченні іноземної мови для того, щоб стати ближчим до L2-спільноти. Таким чином, цей термін позначає

не лише ставлення до вивчення іноземних мов і до L2-групи загалом, але й готовність студента взаємодіяти з членами цієї L2-спільноти. Ставлення до навчальної ситуації є другим компонентом двокомпонентної теорії мотивації Гарднера. Дослідник пояснює, що в контексті навчання цей термін охоплює ставлення до викладача, однокласників, курсової роботи, діяльності, пов'язаної з курсом, та всіх інших аспектів ситуації, в якій вивчається мова. Інтегративність і ставлення до навчальної ситуації разом сприяють загальній мотивації до вивчення мови. У такому розумінні цього терміну мотивована людина докладає зусиль для вивчення мови (тобто виконує домашні завдання, бере участь у заняттях тощо), хоче вивчати мову і отримує задоволення від процесу вивчення. (Gardner, 1985).

Успільній праці Гарднера з психологом Уоллесом Ламбертом зазначено, що інтегративна мотивація стосується вивчення мови для особистісного зростання та культурного збагачення, тобто студент залюбки вивчає мову, щоб успішно ввійти в суспільство, мова якого вивчається. Вони продовжили, що інструментальна мотивація виникає з потреби вивчати мову L2 з функціональних або зовнішніх причин. Вони включають досягнення мети, функціональних цілей навчання, таких як складання іспитів, фінансова винагорода тощо. (Gardner, Lambert, 1972)

Лінгвіст Золтан Дернеї (Dörnyei, 1998) вважає, що мотиваційний конструкт включає в себе як інструментальну, так і інтегративну мотивацію. Більшість ситуацій у вивченні мови включають поєднання кожного типу мотивації. Неможливо віднести успіх у вивченні мови до певних інтегративних чи інструментальних причин. Вважається, що значення інтегративної та інструментальної мотивації залежить від ситуацій або контексту, коли мова вивчається як іноземна або як друга мова.

Також Дернеї визначив терміни внутрішня та зовнішня мотивація. Внутрішня мотивація – це мотивація займатися певною діяльністю, тому що ця діяльність приносить задоволення. Зовнішня мотивація стосується дій, які виконуються для досягнення певних інструментальних цілей, таких як отримання винагороди або припинення покарання. (Dörnyei, 1998)

Метою статті є дослідження типів мотивації при вивченні іноземних мов, а також визначення ефективних стратегій і методик для підвищення мотивації при вивченні англійської мови студентів немовних спеціальностей. Розглядаючи, як зро-

бити заняття англійської мови більш релевантними та цікавими, стаття спрямована на надання ідей, які можуть призвести до кращого залучення та покращення результатів навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. У даній статті обґрунтовано, що існує три ключові фактори мотивації: позитивне ставлення до L2-спільноти, задоволення від навчання та зовнішній тиск.

Ставлення до L2-спільноти є дуже важливим у вивченні мови. Гарднер і Ламберт стверджують, що для того, щоб вивчити мову, необхідно мати певне ставлення до цієї спільноти: бажання бути її членом. (Gardner, Lambert, 1972)

Думку щодо задоволення від процесу вивчення мови розгортає Шао Ву. Згідно з Ву, якщо студенти хочуть бути вмотивованими, вони повинні отримувати задоволення від вивчення мови L2. Внутрішньо мотивовані студенти з більшою ймовірністю продовжать навчання, ніж зовнішньо мотивовані: перші просто беруть участь у діяльності заради задоволення від вивчення мови. Відповідно, інтегрально мотивовані студенти отримують задоволення від вивчення мови та культури цієї спільноти. Для того, щоб бути мотивованим продовжувати вивчати мову у L2-студента має бути певне задоволення від процесу навчання (Wu, 2003).

Зовнішній тиск, який мотивує L2-студентів до вивчення мови описує Ліу Мен. Незалежно від того, чи це для того, щоб догодити оточенню (освітянам, батькам тощо) отримати винагороду або досягти певних прагматичних цілей, студенти мотивовані задовольнити певний зовнішній тиск. Вчений пов'язує зовнішню та інструментальну мотивацію, стверджуючи, що вони обидві стосуються бажання вивчати іноземну мову через певний тиск або винагороду з боку соціального середовища. (Liu, 2007).

Найбільшою проблемою сьогодення навчання є те, що не кожен викладач розуміє, як ефективно викладати і мотивувати. Такі освітяни вважають, студентів потрібно наповнити знаннями, яких вони не мають. Однак студенти – це цілісні особистості, і викладачі повинні розуміти, як ефективно викладати і які особливості студентів, інакше вони не зможуть досягти успіху в навчанні. По-перше, студент – це динамічна, жива, зростаюча, розвиваюча і зріла особистість. Викладач не має безпосереднього відношення до його спадкових факторів. На той час, коли здобувач вступає у ВНЗ він вже є добре розвинутою особистістю. Це означає, що він/вона є організованою особистістю, в той час як саме особис-

тість повинна задовольняти будь-які потреби та бажання. По-друге, здобувачі також мотивовані несвідомими та напівсвідомими потребами та бажаннями. На щастя, багато з них можна пере-направити за допомогою правильної мотивації у формальній освіті. Програми з англійської підготовки повинні враховувати динамічну природу й досвід студента, його/її оточення та індивідуальні відмінності (Seven, 2020: 66).

Висновки. Мотивація відіграє ключову роль у розвитку мовних навичок. Викладачі можуть відігравати значну роль у мотивації здобувачі до вивчення англійської мови. Мотивація є важливим фактором у вивченні іноземної мови, на який впливають різні змінні. Деякі викладачі англійської мови іноді не беруть до уваги мотивацію, заохочуючи своїх студентів до навчання, але сучасний викладач повинен вчити своїх здобувачів розвивати мотивацію. Викладачі повинні допомагати своїм студентам знаходити мотивацію в тих сферах, де вони її не очікують, а також досліджувати власні мотиваційні процеси, щоб вони могли ними скористатися.

Існує чотири типи мотивації: інструментальна, інтегративна, внутрішня та зовнішня мотивація. Інструментальна мотивація стосується вивчення мови як засобу для досягнення інструментальних цілей, таких як кар'єра, читання технічних матеріалів, переклад тощо. Інтегративна мотивація описує здобувачів, які хочуть інтегруватися в культуру другої мовної групи і долучитися до соціального обміну в цій групі.

Спираючись на дослідження, зазначені у даній статті вище – студенти мотивовані до навчання, коли вони вважають себе компетентними особами, мають справу з цікавими матеріалами, розташованими відповідно до їхнього рівня, бачать мету в своїй діяльності, вважають своє навчання значущим, мають можливість висловити психологічні потреби в успіху, визнанні та прийнятті у певній спільноті, вважають, що навчання призначене для них, а не для викладачів, мають можливість приймати рішення і відчувати відповідальність за участь у ньому, а також переживають більше успіхів, аніж поразок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Brophy J. *Motivating students to learn* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum. 2004. P. 3.
2. Dörnyei Z. Conceptualizing Motivation in Foreign Language Learning. *Language Learning*. 1998. P. 46–78.
3. Gardner R. C. *Social Psychology in Second Language Learning*. London, Great Britain. Edward Arnold Ltd. 1985.
4. Gardner R. C., Lambert W. *Attitudes and Motivation in Second Language Learning*. Rowley, Mass: Newbury House Publishers, Inc. 1972.
5. Liu M. Chinese Students Motivation to Learn English at the Tertiary Level. *Asian EFL Journal*. 2007. P. 126–146.
6. Seven M. A. Motivation in language learning and teaching. Social Sciences Vocational College, Atatürk University, Erzurum, Turkey. *African Educational Research Journal*. 2020. P. 66.
7. Snowman J., McCown R., Biehler R. *Psychology applied to teaching* (13thed.). Belmont, CA: Wadsworth. Cengage Learning. 2012. P. 406.
8. Wu X. Intrinsic Motivation and Young Language Learners: the Impact of the Classroom Environment. *System*. 2003. P. 501–517.

REFERENCES

1. Brophy J. (2004). *Motivating students to learn* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum. P. 3.
2. Dörnyei Z. (1998). Conceptualizing Motivation in Foreign Language Learning. *Language Learning*. P. 46–78.
3. Gardner R. C. (1985). *Social Psychology in Second Language Learning*. London, Great Britain. Edward Arnold Ltd.
4. Gardner R. C., Lambert W. (1972). *Attitudes and Motivation in Second Language Learning*. Rowley, Mass: Newbury House Publishers, Inc.
5. Liu M. (2007). Chinese Students Motivation to Learn English at the Tertiary Level. *Asian EFL Journal*. P. 126–146.
6. Seven M. A. (2020) Motivation in language learning and teaching. Social Sciences Vocational College, Atatürk University, Erzurum, Turkey. *African Educational Research Journal*. P. 66.
7. Snowman J., McCown R., Biehler R. (2012). *Psychology applied to teaching* (13thed.). Belmont, CA: Wadsworth. Cengage Learning. P. 406.
8. Wu X. (2003). Intrinsic Motivation and Young Language Learners: the Impact of the Classroom Environment. *System*. P. 501–517.